

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор Ізмаїльського державного  
гуманітарного університету



Я.В. Кічук

17 травня 2018 року

**ПОЛОЖЕННЯ  
ПРО ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ  
АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ**

**Ізмаїльського державного гуманітарного університету**

**1. Загальні положення**

1.1. Положення про Інституційний репозитарій академічних текстів Ізмаїльського державного гуманітарного університету (далі – Положення) визначає основні поняття, завдання, принципи його наповнення та функціонування і регламентує основні засади управління електронним репозитарієм Ізмаїльського державного гуманітарного університету.

1.2. Інституційний репозитарій (далі – Репозитарій) – це електронний архів, що накопичує, систематизує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий відкритий доступ до результатів наукових досліджень професорсько-викладацького складу, співробітників та здобувачів вищої освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету (далі – Університет, ІДГУ) і є частиною загальної електронної колекції бібліотеки Університету та складовою інтегрованої інформаційної системи ІДГУ.

1.3. Репозитарій має скорочену назву eISUHIR, яка є аббревіатурою повної назви англійською мовою: Electronic Izmail State University of Humanities Institution Repository.

1.4. Формування та функціонування Репозитарію здійснюється відповідно до чинної міжнародної, загальнодержавної законодавчої та

внутрішньоуніверситетської нормативної бази та цього Положення. До Положення в мотивованих випадках за рішенням Вченої ради можуть вноситися відповідні зміни.

1.5. У своїй діяльності Репозитарій Університету керується такими документами: Закони України «Про інформацію», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про інноваційну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про видавничу справу», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних», «Про доступ до публічної інформації», «Про телекомунікації», «Про бібліотеки та бібліотечну справу»; ГОСТ 7.1-2003. Библиографическая запись. Библиографическое описание (міждержавний стандарт); ГОСТ 7.82-2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (міждержавний стандарт); ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»; ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою; ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання; Регламентом роботи Національного репозитарію академічних текстів; Положенням про бібліотеку Ізмаїльського державного гуманітарного університету; рішеннями Вченої ради Університету та цим Положенням.

## **2. Визначення термінів**

**Автор** – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір.

**Академічний текст** – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової та науково-

технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- і навчально-методичних праць.

**Архівування** – включення депозитором академічних текстів до Репозитарію.

**Виняткове (виключне) право** – це майнове право. Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результатів інтелектуальної діяльності.

**Відкриті дані** – інформація, що не має обмежень для оприлюднення (тобто не містить відомостей, які відповідно до законодавства підлягають охороні від несанкціонованого доступу), і подана у форматі, який дозволяє її автоматизовану обробку електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання.

**Відкритий доступ** – вільний та безоплатний постійний доступ будь-якого користувача до академічних текстів, представлених в Репозитарії Університету.

**Депозитор** – особа, яка має право розміщувати академічні тексти в Репозитарії відповідно до повноважень (автор, депозитор-бібліотекар, депозитор від редакції журналу тощо).

**Дисертація** – кваліфікаційна наукова робота, яка відображає наукові результати досліджень автора та представлена для здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук.

**Договір приєднання** – договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до запропонованого договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п. 1 ст. 634 Цивільного кодексу України).

**Доступ до інформації** – отримання користувачем можливості обробляти інформацію, що міститься в депозитарії Університету.

**Інституційний репозитарій відкритого доступу** – мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам.

**Кваліфікаційна випускна робота здобувача вищої освіти** – самостійна робота, яка готується з метою публічного захисту для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста.

**Самоархівування** – самостійне розміщення в Репозитарії власного твору автором, який зареєстрований адміністратором Репозитарію.

### **3. Призначення, мета та завдання, функції Репозитарію**

3.1. Основне призначення eISUHIR – накопичення, систематизація, зберігання та поширення у цифровому вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти шляхом їх архівування та самоархівування, надання відкритого, безкоштовного, повнотекстового доступу до них через мережу Інтернет, а також поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

3.2. Мета та завдання eISUHIR: сприяння зростанню популярності Університету шляхом представлення його наукової продукції в глобальній мережі; збільшення цитованості наукових публікацій працівників Університету шляхом надання вільного доступу до них; забезпечення середовища, що дозволить науковим підрозділам, співробітникам, здобувачам вищої освіти легко розміщувати наукові дослідження в електронній формі в надійний та добре організований архів і стимулювати та забезпечувати відкритий доступ до них; створення доступної системи обліку публікацій наукових робіт факультетів і працівників.

3.3. Репозитарій eISUHIR, орієнтований на науковців, викладачів та здобувачів вищої освіти, виконує такі функції: навчальну, що спрямована на сприяння навчальному процесу; наукову, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу; довідково-інформаційну, що спрямована

на задоволення інформаційних запитів з різних галузей знань; поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

#### **4. Управління Репозитарієм**

4.1. Загальне управління eISUHIR здійснює Науково-методична рада Університету.

4.2. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує Центр інноваційних технологій. За збереження електронних документів Репозитарію відповідає бібліотека.

4.3. Усі спірні питання щодо включення або вилучення документів із Репозитарію, коло осіб, які можуть розміщувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує Науково-методична рада.

4.4. Організацію взаємодії бібліотеки з іншими підрозділами з питань архівування та самоархівування творів здійснюють: науковий відділ, Науково-методична рада, завідувачі кафедр, редакційні колегії наукових збірників, інші посадові особи відповідно до функціональних обов'язків та наданих повноважень.

4.5. Кафедра контролює архівування депозиторами від підрозділів та самоархівування авторами творів на етапі аналізу щорічних звітів викладачів, у формі яких передбачається посилання на місце розміщення матеріалу в Репозитарії, а також самоархівування авторефератів і дисертацій авторами, які захистили дисертації у спеціалізованих вчених радах Університету та інших організацій.

4.6. При визначенні щорічного рейтингу науково-педагогічних працівників Університету відповідно до «Положення про систему рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників» та преміювання авторів публікацій згідно з «Положенням про видавничу діяльність Ізмаїльського державного гуманітарного університету» враховувати факт розміщення наукових праць у Репозитарії.

## **5. Принципи наповнення та функціонування Репозитарію**

5.1. Репозитарій наповнюється науковими, науково-методичними, навчальними та інформаційними матеріалами, створеними за допомогою ресурсів Університету (кадрових, матеріально-технічних, фінансових, нормативно-дозвільних, іміджевих тощо).

5.2. У Репозитарії в обов'язковому порядку розміщуються академічні тексти, рекомендовані до видання Вченою радою Університету, або видані при повному (частковому) фінансуванні Університету, чи в інших видавництвах. При укладанні договорів про видання наукових праць автор повинен повідомляти видавництво про паралельне розміщення матеріалів у Репозитарії.

5.3. Основні фонди Репозитарію:

- дисертації на здобуття наукових ступенів та автореферати дисертацій, захищених працівниками Університету;
- кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти;
- статті у наукових виданнях, у тому числі всі статті (сукупність статей), на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- монографії, у тому числі всі статті (сукупність статей), на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- наукові видання;
- звіти у сфері наукової та науково-технічної діяльності;
- депоновані наукові роботи;
- підручники, навчальні посібники та інші науково- та навчально-методичні праці;
- науково-методичні матеріали бібліотеки.

5.4. Не розміщуються в Репозитарії твори тимчасового значення: методичні вказівки, інструкції до лабораторних робіт, конспекти і презентації лекцій, електронні навчальні засоби (тренажери, відео- та аудіолекції, тести, робочі зошити), рекламні буклети, листівки тощо.

5.5. У разі існування договорів із видавцями, що унеможливають розміщення в Репозитарії повного академічного тексту, архівується його препринт або описова частина (бібліографія, анотація), а також (при відсутності заборони з боку видавця) перша сторінка твору з посиланням на ресурс зберігання матеріалу.

5.6. Терміни створення матеріалів, що подаються до Репозитарію, не встановлюються. За рівнем доступності документи в Репозитарії можуть бути у відкритому доступі або за бажанням автора в авторизованому доступі.

5.7. Процедура архівування в Репозитарії здійснюється шляхом поетапного заповнення полів, які містять основний набір даних про документ (метаданих): автор, назва, рік видання, анотація, джерело, видавництво, організація тощо.

## **6. Принципи створення і функціонування Репозитарію**

5.1. eISUHIR є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що визначені однією організацією – Університетом.

5.2. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Archives Initiative – Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний Репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.3. Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування твору автором або шляхом передачі документа до бібліотеки. Для отримання можливості самоархівування автори повинні зареєструватися та отримати відповідні права для роботи. Адміністратор Репозитарію реєструє авторів, надаючи їм права депозитора.

5.4. Депозитором може бути як автор, так і уповноважений працівник бібліотеки. За бажанням автора та при можливостях бібліотеки його роботу може розміщувати в Репозитарії депозитор-бібліотекар.

5.5. Публікації, що передаються в Репозитарій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією мовою оригіналу та ключовими словами українською, російською та англійською мовами.

5.6. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак рекомендуються для використання певні формати у кожному з видів матеріалів:

| Формати, що рекомендуються для застосування, при розміщенні матеріалів |                             |   |
|--|-----------------------------|---|
| Документ   | Назва редактора             | Розширення                                |
| Текст  | Adobe PDF, Microsoft Office | .pdf, доступний до копіювання .doc, .docx |
| Презентація  | Microsoft Powerpoint        | .ppt                                      |
| Таблиці  | Microsoft Excel             | .xls                                      |
| Зображення   | Paint Net, Paint            | .jpg, .gif                                |
| Аудіо  | Media Player Classic        | .wav, .mp3                                |
| Відео  | VLC, Media Player Classic   | .mpeg, .mpg, .avi                         |

5.7. Роботи здобувачів вищої освіти розміщуються в Репозитарії за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється в Репозитарії та підтверджує свою рекомендацію.

5.8. Вилучення публікації з відкритого доступу або заміна на приховану форму повного тексту здійснюється адміністратором на прохання автора публікації.



5.9. Якщо Науково-методична рада Університету визначає низький рівень роботи, представленої автором у Репозитарії, то вона дає доручення адміністратору eISUHIR вилучити цей документ.

## **7. Авторський договір**

7.1. Відкритий доступ не віднімає авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет і підтверджуючи це у Авторському договорі в електронному або паперовому вигляді.

7.2. Твір не може бути розміщений в eISUHIR, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

7.3. Авторським договором автор передає Університету на безоплатній основі невиняткові права на використання твору:

- на внесення твору до бази даних;
- на відтворення твору чи його частин в електронній формі, не змінюючи її змісту;
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- на використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

7.4. В Авторському договорі автор підтверджує, що, розміщуючи роботу в eISUHIR, він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

7.5. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору в eISUHIR лише йому належать виняткові майнові права на твір та не передані (не відчужені) повністю, або частково, а також те, що майнові права

на твір не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

7.6. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує Університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

7.7. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів приймає умови цього договору, розміщуючи такий твір в eISUHIR.

7.8. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

7.9. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору в Репозитарії відкритого доступу, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він сам або за допомогою адміністратора вилучає роботу з Репозитарію.

## **Зразок оформлення наукових публікацій для розміщення в Репозитарії**

### **Зразок 1**

*Атестація загальноосвітніх шкіл* / М. І. Сметанський, В. М. Галузяк, М. І. Слободянюк, В. І. Шахов. – Вінниця: РВВ ВАТ Віноблдрукарня, 2001. – 310 с.

**ISBN 966-621-056-8**

#### **Автори:**

Сметанський Микола Іванович

Сметанский Н. И.

Smetanskyi M. I.

Галузяк Василь Михайлович

Галузяк В. М.

Haluziak V. M.

Слободянюк Микола Іванович

Слободянюк Н. И.

Slobodianiuk M. I.

Шахов Володимир Іванович

Шахов В. И.

Shakhov V. I.

#### **Назва**

Атестація загальноосвітніх шкіл.

Аттестация общеобразовательных школ.

Attestation of secondary schools.

#### **Ключові слова**

атестація вчителя, атестація загальноосвітньої школи, стимулювання діяльності вчителя, оцінка ефективності навчання і виховання, педагогічна діагностика

аттестация учителя, аттестация общеобразовательной школы, стимулирование деятельности учителя, оценка эффективности обучения и воспитания, педагогическая диагностика

teacher's attestation, attestation of secondary school, stimulation of the teacher's activity, evaluation of the effectiveness of teaching and upbringing, pedagogical diagnostics.

### **Анотації**

У монографії обґрунтовується новий підхід до атестації загальноосвітніх шкіл. Визначені результативні та процесуальні показники ефективності педагогічної діяльності, запропоновані діагностичні методики для їх вимірювання, розроблені нормативні документи, що регламентують діяльність атестаційних комісій.

В монографии обосновывается новый подход к аттестации общеобразовательных школ. Определены результативные и процессуальные показатели эффективности педагогической деятельности, предложены диагностические методики для их измерения, разработаны нормативные документы, регламентирующие деятельность аттестационных комиссий.

The monograph is based on a new approach to the certification of secondary schools. The effective and procedural indicators of the effectiveness of pedagogical activity are determined, diagnostic methods for their measurement are proposed, normative documents which regulate the activity of attestation commissions are developed.

**УДК 378.147**

Галузяк В. М. Поняття компетентності в контексті визначення професійних вимог до особистості педагога / В. М. Галузяк // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. Серія: «Педагогіка і психологія». Випуск 50. – Вінниця, 2017. – С. 59-69.

**Автор**

Галузяк В. М.

Галузяк В. М.

Haluziak V. M.

**Назва**

Поняття компетентності в контексті визначення професійних вимог до особистості педагога.

Понятие компетентности в контексте определения профессиональных требований к личности педагога.

Concept of competence in the context of determination of the professional requirements to teacher's personality.

**Ключові слова**

компетентність, педагогічна компетентність, педагогічні здібності, педагогічні уміння, педагогічні якості

компетентность, педагогическая компетентность, педагогические способности, педагогические умения, педагогические качества

competence, pedagogical competence, pedagogical capabilities, pedagogical abilities, pedagogical internals.

## Анотації

У статті проаналізовані різні підходи до розуміння сутності педагогічної компетентності. Виокремлено функціональний і структурний підходи до визначення компетентності. Педагогічна компетентність розглядається як інтегральна (комплексна) властивість особистості педагога, що набувається у процесі навчання (професійної підготовки), ґрунтується на засвоєних знаннях, уміннях і навичках та виступає передумовою успішного виконання завдань педагогічної діяльності. З'ясовано співвідношення поняття педагогічної компетентності з іншими поняттями, що вживаються у контексті визначення професійних вимог до особистості педагога (педагогічні здібності, уміння, якості).

В статье проанализированы различные подходы к пониманию сущности педагогической компетентности. Выделены функциональный и структурный подходы к определению компетентности. Педагогическая компетентность рассматривается как интегральное (комплексное) свойство личности педагога, приобретаемое в процессе обучения (профессиональной подготовки), основывающееся на усвоенных знаниях, умениях и навыках и выступающее в качестве предпосылки успешного выполнения задач педагогической деятельности. Выяснено соотношение понятия педагогической компетентности с другими понятиями, употребляющимися в контексте определения профессиональных требований к личности педагога (педагогические способности, умения, качества).

In the article different approaches to understanding of essence of pedagogical competence are analysed. The functional and structural approaches of determination of competence are distinguished. A pedagogical competence is examined as the integral (complex) property of personality of teacher, acquired in the process of educating (professional preparation), being base on the mastered knowledge, abilities and skills and appears as pre-condition of successful

implementation of tasks of pedagogical activity. Correlation of concept of pedagogical competence is found out with other concepts used in the context of determination of professional requirements to personality of teacher (pedagogical capabilities, abilities, internals).